

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р Никола Георгиев Шопов, д.м.
доцент в катедра „Авиационна и морска медицина” на ВМА

Относно: Дисертационен труд на тема „Адаптирани техники за оказване на долекарска помощ при инциденти с голям брой пострадали” с автор д-р Теофан Христов Куюмджиев, докторант на самостоятелна подготовка за придобиване на научна степен „Доктор” по професионално направление 7.1. Медицина, специалност „Медицина на бедствените ситуации”.

Съгласно с Решение от заседание на Факултетния съвет при Факултет „Обществено здравеопазване” по протокол № 155/13.10.2020 г. и Заповед № Р-109-413/20.10.2020 г. на Ректора на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна, съм избран за външен член на Научно жури (НЖ) по процедура за публична защита на дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор” с кандидат асистент д-р Теофан Христов Куюмджиев. С Протокол № 1/28.10.2020 г. от заседание на НЖ съм определен да изготвя становище относно процедурата.

Предоставените ми документи от докторанта са съобразени със ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, както и с чл. 69 от Правилник за развитието на академичния състав в МУ-Варна. Същите отговарят на изискванията на процедурата за придобиване на научна степен „доктор”. Нямам коментар и забележки по отношение на предоставените документи.

Оценката на докторанта и дисертационния труд е комплексна и включва научноизследователската и практическата дейност на докторанта, както и структурата, научните характеристики и научно-приложните резултати на дисертацията, оценка на автореферата, съгласно Правилник за развитие на академичния състав в МУ – Варна.

I. **Общо представяне на докторанта и дисертационния труд**

1. **Кратки данни за професионалния път на кандидата**

Д-р Куюмджиев завършва английска езикова гимназия, след което МУ-Варна със специалност медицина. Придобива и специалност хирургия. Работи последователно като участъков лекар, ординатор в хирургично отделение, хирург в специализираната извънболнична помощ, лекар на петролна сонда, в момента е асистент в катедра „Медицина на бедствените ситуации” на МУ-Варна. Преминал е през редица курсове по спешна медицина, включително и във Великобритания и Южна Африка.

2. **Характеристика и оценка на дисертационния труд**

2.1. **Съдържание и структура на дисертацията**

Дисертацията е разработена на 175 страници с Увод, Цел и задачи, Материали и методи, Собствени проучвания в пет глави, Общи изводи, Справка на научните приноси, Публикации по темата. От библиографската справка се вижда, че кандидатът е използвал

152 литературни източника, от които 30 са на кирилица. Нейното представяне и цитираната литература показват, че авторът е добре запознат с проблема. Извършено е подробно онагледяване с 5 таблици, 94 фигури, 8 снимки, 7 схеми и 12 приложения.

Представеният дисертационен труд е написан на ясен, научен език и е граматически издържан. Спазени са изискванията за съотношението между отделните раздели. Той е представен в обем и вид, съответстващ на изискванията на чл. 27, ал. 2 на ППЗРАСРБ.

2.2. Актуалност и необходимост от разработването на дисертацията

Разработеният в дисертацията проблем е изключително актуален. В съвременния динамичен свят случаите на инциденти с множество жертви и пострадали хора нарастват неимоверно. Честите транспортни произшествия, природни бедствия, терористични атаки, промишлени аварии водят до ситуации, при които има голям брой пострадали.

В тази връзка правилното и адекватно оказване на първа медицинска помощ на пострадалите е от първостепенна важност за по-благоприятния изход от тези ситуации. От решаваща роля в този процес е не само наличието на добра организация на спасителните и медицински служби, но и информираността и подготовката на населението да оказва долекарска помощ. Именно дисертацията на д-р Куюмджиев дава ясна светлина в тази насока.

2.3. Оценка на дисертационния труд

Дисертацията се отличава с академичен стил на представяне. Съдържанието и структурата показват отличните способности на автора да формулира, да излага, обобщава и анализира значителна научна информация, като я адаптира за нуждите на поставените цели и задачи на дисертацията. Целта е ясно формулирана. Свързаните с нея задачи са актуални и значими. Дисертантът си е поставил 5 задачи за изпълнение, които допринасят за реализирането на целта. Всички основни аспекти на разглежданата тема са обхванати.

Собствените проучвания са представени в отделни глави, които са насочени:

- да изследват, анализират и разработят адаптирани техники за долекарска помощ при инциденти с голям брой пострадали (ИГБП);
- провеждане на анкети с цел проучване на информираността, знанията и готовността на населението за оказване на долекарска помощ при ИГБП;
- анализиране на данните от проведените анкети и проучвания;
- разработване на обучителна стратегия за повишаване на подготовката на населението за оказване на долекарска помощ при ИГБП.

Всяко едно от тези проучвания е добре структурирано, посочват се целите, задачите, съответните обсъждания и получените резултати, като само по себе си всяко едно представлява отделен научен проблем. Резултатите са добре статистически обработени, богато онагледени с множество фигури и таблици. Това е основание да бъдат убедителни. По моя оценка те са в значителна степен оригинални и лично дело на докторанта.

Всички собствени проучвания, включени в дисертационния труд, имат принос към илюстриране на проблемите и предизвикателствата в кризисни ситуации, причиняващи ситуации с голям брой пострадали. За особено ценно в дисертацията считам, че е създаването на нагледни схеми (по типа на Flowcharts) с адаптирани техники за оказване на първа медицинска помощ при най-често срещаните инциденти и увреждания, включително и животозастрашаващите състояния.

2.4. Общи изводи и научни приноси на дисертационния труд

Изводите са добре формулирани. Получените резултати и изводи са последователни и логични. В заключение авторът доказва изпълнението на поставената цел. Приемам представените 6 научнотеоретични приноса на дисертационния труд, както и формулираните 7 научно-приложни такива. Нямам забележки към автореферата. Той логически следва разработката на дисертационния труд и показва най-характерните моменти от него и основните изводи и предложения.

Дисертационният труд е завършен научен продукт на изследовател в областта на медицината на бедствените ситуации, който отговаря напълно на критериите за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“, съгласно ЗРАСРБ.

2.5. Критични забележки и препоръки

Нямам съществени забележки и препоръки относно дисертационния труд. От представените ми документи по процедурата се убедих, че дисертационният труд, получените резултати и постигнатите приноси са резултат от самостоятелна, целенасочена и задълбочена научноизследователска дейност на докторанта. При внимателния прочет на всички материали по процедурата не открих белези за плагиатство или некоректно цитиране на чужди източници.

II. Заключение

Дисертационният труд на д-р Теофан Христов Куюмджиев е посветен на много актуален научен и практически проблем – повишаване на готовността на населението да оказва адекватна долекарска помощ. Авторът притежава висока теоретична подготовка и натрупан практически опит, за да успява да идентифицира, формулира, анализира и синтезира широкообхватни и многофакторни процеси, каквито за инцидентите с голям брой пострадали. Считаю, че той е утвърден специалист, изследовател и преподавател, и притежава несъмнени професионални качества и академичен потенциал.

Дисертацията съдържа научнотеоретични и научно-приложни резултати, които представляват принос в науката и в частност в областта на медицината на бедствените ситуации. Въз основа на анализа на цялостната документация по процедурата и нейното съответствие със ЗРАСРБ, имам „положително“ становище по конкурса и качествата на кандидата д-р Теофан Христов Куюмджиев.

В тази връзка:

Предлагам на Уважаемото научно жури да присъди на д-р Куюмджиев **научна степен „доктор“** в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, специалност „Медицина на бедствените ситуации“.

25.11.2020 г.
гр. Варна

Изготвил становището:.....
/доц. д-р Никола Шопов, д.м./